

İHRACAT BEDELLERİNİN KAPATILMASI

YMM TALHA APAK

25/12/2024

**İstanbul Yeminli
Mali Müşavirler Odası**

Chamber of Sworn-in Certified
Public Accountants of İstanbul

YASAL DAYANAK

- 32 sayılı Karar: 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,
- 2018-32/48 sayılı Tebliğ: 4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)
- Merkez Bankası İhracat Genelgesi

İhracat Hesabının Kapatılması ve İhbar

- Merkez Bankası İhracat Genelgesinin 4. ve 7.maddesindeki ihraç tarihleri ve süreler saklı kalmak kaydıyla, ihracat bedeli dövizlerin (avans dahil) **fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde** yurda getirilmesi ve **İBKB** veya **NBF** düzenlenmesi halinde **ihracat hesabı aracı banka nezdinde** kapatılır.
- Süresi içinde kapatılmayan ihracat hesapları, aracı bankalarca **5 iş günü içinde** yazılı olarak ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına/Müdürlüğüne **ihbar** edilir. **İhracat bedeli kabulünün ihbardan sonra yapıldığı işlemlerde ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler doğrudan ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına/Müdürlüğüne** yapılır.
- İlgili Vergi Dairesi Başkanlığınca/Müdürlüğünce, **ihbarı müteakip 10 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılmasını teminen 90 gün süreli ihtarname gönderilir.** Bu süre içinde hesapların kapatılması veya 9.maddede belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelenmesi gereklidir.

İhracat Hesabının Kapatılmasında Ek Süre

- **Mücbir sebeplerin varlığı halinde**, mücbir sebebin devamı müddetince **altışar aylık dönemler itibarıyla 24 aya kadar** vergi dairesi müdürlüğü/başkanlığı tarafından.
- **Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde**, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden **üçer aylık devreler halinde** vergi dairesi müdürlüğü/başkanlığı tarafından, altı aydan sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından.
- **Mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle 24 aylık ek sürenin sonunda mücbir sebebin devamının belgelenmesi halinde** açık bulunan ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

İhracat Hesabının Kapatılmasında Mücbir Haller ve Tevsiki

- a) İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, konkordato ilan etmesi veya faaliyetlerini daimi olarak durdurması, firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmesi, şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü **(Yetkili Mercilerden)**
- b) Grev, lokavt ve avarya hali **(İthalatçı ülkenin resmi makamınca, alıcı veya ithalatçının mahalli odasınca tasdik)**
- c) İhracatçı veya ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri ya da muhabir bankaların muameleleri dolayısıyla hesapların kapatılmasının imkânsız hale gelmesi **(Resmi makamlarımızdan)**
- ç) Tabii afet, harp ve abluka hali, **(İthalatçı ülkenin resmi makamınca, alıcı veya ithalatçının mahalli odasınca tasdik)**
- d) Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi **(Sigorta ve gözetim şirketleri ile ilgili ülke makamlarından)**
- e) İhtilaf nedeniyle dava açılması veya tahkime başvurulması **(Yetkili Mercilerden)**

İhracat Hesabının Kapatılmasında Mücbir Haller ve Tevsiki

- Mücbir sebep halleri ile ilgili olarak **yurtdışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimizce onaylanmış olması gerekir.**
- Mücbir sebep halleri dışında kalan, ancak bedel getirme süreleri içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesine engel olan ve resmi kayıtlarla tevsik edilebilen **durumlar** Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince haklı durum olarak değerlendirilebilir.

İhracat Hesabının Kapatılmasında Bankaya Satış Zorunluluđu

- Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 07.06.2024 tarihli talimatı ile, **10.06.2024** tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Genelgenin Ek 1. maddesi yürürlükten kaldırılmış ve yerine eklenen Ek 2. madde ile **ihracat bedellerinin bankaya satış zorunluluğu oranı %40'tan %30'a düşürülmüştür.**
- Buna göre; 10.06.2024 tarihinden itibaren, İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az **%30'u** İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılacaktır. Bu bedeller bankaca **Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılacak ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılacaktır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenecektir.**

İhracat Hesabının Kapatılmasında İhracat Bedelinin Tespiti

- İhracat bedelinin tespitinde GÇB'nin 22 nci hanesindeki değer esas alınır. Ancak mal bedelinin dışında navlun ve/veya sigortayı da kapsamı ve ihracat bedeli olarak 22 nci hanede kayıtlı tutarın faturada kayıtlı tutara eşit olması halinde faturada kayıtlı bedel esas alınır.
- GÇB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı tutarın faturada kayıtlı tutardan farklı olması ve GÇB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı olan döviz tutarının ABD doları dışında bir döviz cinsinden olması halinde GÇB'nin 46 ncı hanesinde ABD doları olarak gösterilen değer dikkate alınır
- GÇB'de beyan edilen değerlerle kontrol sırasında gümrük müdürlüklerince belirlenen değerlerin farklı olması halinde ihraç bedelinin tespitinde, GÇB'nin "E" veya "D" hanesinde yer alan kayıtlar dikkate alınır.
- Konsinye ihracatta ihracat bedeli olarak kesin satış faturasında kayıtlı bedel esas alınır. Kapatma işlemleri için yapılacak hesaplamalarda; GÇB tescil tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurları kullanılır.

İhracat Hesabının Kapatılmasında İhracat Bedelinden İndirim ve Mahsuplar

- İhracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktoring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve fümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubu,
- Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (maniplasyon) masraflarının (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubu,

İhracat Hesabının Kapatılmasında İhracat Bedelinden İndirim ve Mahsuplar

- İthalat bedellerinin ihracat bedelinden mahsubu, (ithalat konusu malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında azami 180 gün olması şartıyla)
- Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ihraç edilecek bir ürün için ihracat öncesi yapılan ithalatta, ithal edilen malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında 180 günden fazla süre bulunması halinde dahilde işlem izni için (Dahilde İşleme İzin Belgesi, Dahilde İşleme İzni) Ticaret Bakanlığınca verilen sürenin (söz konusu sürenin ilgili mevzuat hükümlerince uzatılması halinde verilen ek süre de dahil olacak şekilde) mahsup işlemlerinin yapılmasında ihraç ve ithal arasındaki azami süre olarak dikkate alınması mümkündür.

İhracat Hesabının Kapatılmasında İhracat Bedelinden İndirim ve Mahsuplar

- Aracı ihracatçı vasıtasıyla yapılan ihracatta, ihracat bedeli, ihracatçının onayı ile imalatçının veya tedarikçinin bu maddede sayılan bütün döviz giderlerinin mahsuben ödenmesinde kullanılabilir.
- Aynı GÇB'de kayıtlı imalatçı/tedarikçi firma ile ihracatçı firmanın grup firması olması durumunda, ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ihracatçının yazılı onayının alınması kaydıyla, ihracat bedeli imalatçı/tedarikçi firmanın yaptığı ithalata ilişkin bedellerin mahsuben ödenmesinde kullanılabilir
- Yurt dışından emtia kredisi kullanan ihracatçıların bankalara teminat olarak verdikleri stoklarının ihracatında, ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ilgili kredi sözleşmesinin ve kredi ödemesini tevsik edici belgelerin bankalara ibrazı kaydıyla, ihracat bedellerinin söz konusu emtia kredisi ödemeleri ile mahsup edilmesi durumunda, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

İhracat Hesabının Kapatılmasında İhracat Bedelinden İndirim ve Mahsuplar

- İhracatçılar tarafından yurt dışındaki iştiraklerine gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedellerin ihracatçının aynı iştirakine söz konusu ihracatın fiili ihraç tarihinden sonra sermaye olarak ilave edilecek tutar ile mahsubunda, ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması halinde,

İhracat Hesabının Kapatılmasında İhracatçının Serbest Kullanımına Bırakılan Dövizler

- Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının,
- Ek:3'te yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemlerinde ise bedellerin yüzde ellisinin,
- tasarrufu serbesttir.

İhracat Hesabının Kapatılmasında Terkin

- 15.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi ile ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Müdürlüğüne ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,
- 15.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,
- 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne,

İhracat Hesabının Kapatılmasında Terkin

- Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

İhracat Hesabının Kapatılmasında İdari Para Cezası

- 1567 sayılı “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna muhalefetten Cumhuriyet Savcısı tarafından **50.162 TL**’den başlamak üzere **418.607 TL**’ye kadar idari para cezası uygulanabilir.

Tekerrür halinde 2 kat uygulanır.

İtirazlar Sulh Ceza Hakimliğine yapılır.

- 1567 sayılı “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun 1.maddesinde ihracattan doğan alacaklarını tayin edilen süreler içinde yurda getirmemeleri halinde **yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin %5’i kadar idarî para cezasıyla** cezalandırılırlar.
- İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere, 1. fıkra hükmüne göre (eşya veya kıymetin rayiç bedeli/teşebbüs halinde yarısı kadar) idarî para cezası verilir. **Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın % 2,5 inden fazla olamaz.**

İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE İSTİSNA TANINAN ÜLKELER

1- Afganistan 2- Angola 3- Belarus 4- Benin 5- Cibuti 6- Demokratik Kongo Cumhuriyeti
7- Etiyopya 8- Fildişi Sahili 9- Filistin 10- Gabon 11- Gana 12- Gine 13- Güney Sudan 14-
İran 15- Kamerun 16- Kenya 17- Kırgızistan 18- Kongo Cumhuriyeti 19- Kuzey Kore 20-
Küba 21- Liberya 22- Lübnan 23- Mali 24- Moldova 25- Nijerya 26- Senegal 27- Somali
28- Sudan 29- Suriye 30- Tacikistan 31- Tanzanya 32- Venezuela 33- Yemen 34- Çad
Cumhuriyeti

GÇB TUTARININ %50'SİNİN TASARRUFUNUN SERBEST BIRAKILDIĞI ÜLKELER

1- Azerbaycan 2- Cezayir 3- Fas 4- Kazakistan 5- Libya 6- Özbekistan 7- Tunus 8-
Türkmenistan 9- Ukrayna